

האם יש מצוה לעשות סוכה?

נראה ללמוד מלשון רבינו, דף על גז
דעיקר מצוה סוכה הוא כשיצב, וכעשיה חונה אלא
ככנה, מכימ יש נכ מצוה צאשר ככנה זו כתיבא צהורכ
וסעונה משאר ככנות דמצוה שאינן כחונין צהורכ, ואינן
דומכ עשית סוכה וכתיב הוימ דכתיב וכתיבא ושמירת
מצוה מצוה דכתיב ושמרתם את כמצוה וככנה דשנת
וכדומה, לאגידת לולב ותקון שופר וכדומה שלא מצוה צכו
שום ככנה אלא גוף כמצוה.

[העמק שאלה]

קסט שאילתא א דמחייבין דבית ישראל
למעבד מטללתא ומיתב בה
שבעה יומי דכתיב חג הסוכות תעשה לך
שבעת ימים וכתיב בסכות תשבו שבעת ימים
[שאילתות]

כתיב בסוכות תשבו ואין העשי' מהמצוה, והא דכתיב
חג הסוכות תעשה, העשי' קאי אהחג ולא אהסוכה.

[שר'ת חת"ס יר"ד רע"א]

האיש מקדש בו ובשלוהו האשה
מתקדשת בה ובשלוהו האיש
מקדש את בתו כשהיא נערה בו ובשלוהו:
גמ' השתא בשלוהו מקדש בו מיבעיא אמר
רב יוסף מצוה בו יותר מבשלוהו כיהא דרב
ספרא מרריך רישא רבא מלח שיבוטא
[קידושין מא.]

אין אוקרים (ו) תחנות (יה) ולא צו"ץ (א) מיום-כפור עד סכות. והמקדשקים (ט) מתחילים
מקד במוצאי-יום-כפור בעשיית הסכה כדי לצאת ממצוה אל מצוה (מהר"ל ומנהגים והג"מ פ"ב דברכות, מהר"י):
[רמ"א, הלכות יוה"כ, סימן תרכ"ד]

כוונת מצות הסוכה:

סימן תרכה

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

טעם למה תלה הכתוב מצות סוכה והרבה מצות ביציאת מצרים:
טעם למה מצות סוכה בחדש השביעי ולא בניסן:

בסכת (א) תשבו שבעת ימים וגו' למען ידעו
דרתיכם כי בסכות הושבתי את בני ישראל
בהוציא אותם מארץ מצרים ב. תלה הכתוב
מצות סוכה ביציאת מצרים וכן הרבה מצות לפי
שהוא דבר שראינו בעינינו ובאזנינו שמענו ואין
אדם יכול להכחישנו והוא המורה על אמיתת
מציאות הבורא יתעלה שהוא ברא הכל לרצונו
והוא אשר לו הכח והממשלה והיכולת בעליונים
ובתחתונים לעשות בהן כרצונו ואין מי שיאמר
לו מה תעשה כאשר עשה עמנו בהוציא אותנו
מארץ מצרים באותות ובמופתים. והסוכות

שאומר הכתוב שהושיבנו בהם הם ענני כבודו ג שהקיפנו בהם לבל יכה אותנו
שרב ושמש. ודוגמא לזה צונו לעשות סוכות כדי שזכור נפלאותיו ונוראותיו.
ואף על פי שהוציאנו ממצרים בחדש ניסן לא צונו לעשות סוכה באותו הזמן
לפי שהוא ימות הקיץ ודרך כל אדם לעשות סוכה לצל ולא היתה ניכרת
עשייתנו בהם שהם במצות הבורא יתברך ולכן צוה אותנו שנעשה סוכות בחדש
השביעי שהוא זמן הגשמים ודרך כל אדם לצאת מסוכתו ולישב בביתו
ואנחנו יוצאים מן הבית לישב בסוכה בזה יראה לכל שמצות המלך היא עלינו
לעשותה. וסוכה זו צריכה שתהיה במקום הראוי לעשותה. וממין הראוי. ושיהיו
[טור, הלכות סוכה]

תרכה א בסכת תשבו וגו'
תלה הכתוב וכו'.

איכא למידק בדברי רבינו שאין זה
מדרכו בחיבורו זה לצד הכונה לשום
מקרא שנתורה כי לא צל רק לפסוק
הוראה או להורות מנהג ופה האריך
לצד ולדרוש המקרא דבסכת משנו
ויראה לי לומר צוה שסוכה דכיון
דכתיב למען ידעו וגו' לא קיים

המצוה כתיקונה אם לא ידעו כוונת מצוה הסוכה כפי פשטה ולכן
צוה לפי הפשט דעיקר הכוונה צישיב הסוכה שזכור יליאת מלכים
[ב"ח, הלכות סוכה]